

Rozdílné postoje, stejná šance

Hošťálková 11. 10. 2020

Písně: 178, 253, 555, 672, 685

Čtení z Písma: Skutky apoštolů 13, 13 - 33. 42 - 52

Text kázání: Skutky apoštolů 13, 44 - 48a

Milí bratři a sestry,

všichni, kteří v synagoze naslouchají Pavlovu kázání, slyší ta samá slova, ale jejich odpověď na kázané slovo je velmi rozdílná. Jedni se hned po bohoslužbách pustí s kazatelem do rozhovoru - rádi by se na mnohé ještě zeptali. Jiní jsou opatrní - rádi by o Ježíši slyšeli zase něco za týden. A ještě jiní vůči nim zaujali nepřátelský postoj.

Není snadné přijít na to, proč tatáž zvěst působí tak rozdílně. Určitě záleží také na postoji v jakém jdeme do společenství, kde se Boží Slovo káže. Někteří možná zajdou do kostela pro zpestření svého programu někde na dovolené. Jiní se v kostele objeví jen o svátcích, protože tak to je zvykem. A ještě jiní tam jdou protože ví, že Boží Slovo ke svému životu nezbytně potřebují. Všichni mají šanci, že se tam mohou setkat s něčím, co je osloví. Ale s tím nejlepším postojem přichází ti, kteří zde hledají pomoc, radu, životní posilu a potěšení. A většinou také ti něco nachází, protože „*dáno bude těm, kteří skutečně hledají*“ a „*dveře se otevírají před těmi, kteří klepou*“. A jestliže jsme poznali, že v Duchu svatém mezi nás sestupuje sám Bůh, pak také přicházíme do společenství s Bohem i sestrami a bratřími s modlitbou za sebe i všechny, které máme kolem sebe.

Pavel tehdy kázal v Antiochii. Ke svým židovským posluchačům začal mluvit nejprve o Abrahamovi a Mojžíšovi, Davidovi a Šalomounovi. Ve svých slovech je vysoce vyzdvihl, tak jak se očekávalo. Tito mužové v historii židovského společenství velmi mnoho znamenali. Taková slova slyšeli všichni vděčně a rádi. Pak se ale apoštol dostal k Ježíši - to už všichni rádi neslyšeli. O týden později pak došlo k hlubokému rozštěpení: jedna část společenství chtěla o Ježíši slyšet ještě více, zatímco druhá část by ráda, aby apoštolé město co nejdříve opustili. Kupodivu ti, kteří si přáli dostat apoštoly z města ven byli právě zbožní Židé, ti novou zvěst odmítli. Naopak řečtí hosté synagogy - ti kteří k plnoprávným členům Božího lidu nepatřili - ti apoštoly poslouchali s nadšením.

Ti Židé tenkrát v Antiochii měli všechny předpoklady k tomu, aby evangelium o Ježíši Kristu přijali. Vždyť jenom Židé - a pár Řeků, kteří tenkrát přišli do synagogy jako hosté - věděli o živém Bohu. Všichni ostatní obyvatelé města věřili nejrůznějším bohům řeckým. Jen Židé znali a řídili se Desaterem Božích přikázání a poznávali, že Bůh s nimi aktivně jedná - vede je tak, jako jejich otce. Jen oni znali svatá Písma a proto také očekávali Spasitele - Krista. Proto také Pavel s Barnabášem šli nejdříve k Židům, tam hledali nejlepší předpoklady k přijetí zvěsti, zde mohli dobře navázat na starou tradici.

Na druhé straně stáli Řekové - ti evangelium slyšeli a přijímali je. Když člověk sleduje zprávy ze Skutků apoštolských, pak stojí v údivu nad tím, jak se Bůh ujímal pohanů a táhl je k sobě. Nejspíš si to ani apoštolé v prvním století církve nedovedli

ani jinak představit než tak, že to budou především a na prvním místě Židé, kteří se budou stávat křesťany. Ve zprávách ze Skutků můžeme zahlédnout určité překvapení i váhání prvních křesťanských společenství, když se ke Kristu hlásili a přijímali křest ne-Židé. Teprve zde v Antiochii se také Pavlovi s Barnabášem stalo zcela jasným, že jejich zvěst o Ježíši Kristu se stejně tak jako Židů, týká Řeků i Římanů.

Možná si klademe otázku, jak je možné, že zbožné společenství jaké bylo v Antiochii, apoštoly s jejich zvěstí odmítlo. Odpověď slyšíme v našem textu: stalo se to „**ze závisti**“. I ta hraje svou roli, vždyť oba noví kazatelé měli velikou návštěvnost. „**Skoro celé město**“ bylo na nohou a přišlo ke slovu Božimu, které zvěštovali apoštolé, zatímco v synagoze se nejspíš scházela jen malá skupina lidí. A tak ti, kteří je týden předtím „**prosili, aby k nim o tom všem znovu promluvili**“ na apoštoly žárlí. Cítili se nejen osobně dotčeni, ale uráželo je také to, že ve své řeči nešetřili ani jejich vrcholné představitele v Jeruzalémě. Apoštolé vyhlásili, že Ježíš je Kristus a je tu jako Spasitel pro všechny Židy - také v Antiochii, a čeká na to, aby se k němu obrátili. Řekli však také, že jejich vedení v Jeruzalémě Ježíše odmítlo, zhanobilo a odsoudilo.

Starší antiochejského sboru se museli rozhodnout: Je to snad tak, že všichni otcové a bratři v Jeruzalémě, v centru židovské víry, zbloudili a pravdu mají tito dva neznámí pocestní kazatelé!? Docela jim rozumíme, když nebyli ochotni ani schopni více věřit Pavlovi s Barnabášem než osvědčeným kněžím a zákoníkům jeruzalémského chrámu. Nová zvěst neznámých kazatelů zněla židovským uším také dost falešně. Ano, při jejím prvním poslechu byli ještě mnozí nadšeni: „*Spasitel, náš Vykupitel je tady! Bůh nám je nyní docela blízko! Boží Království už začalo, vždyť slepí vidí, chromí chodí!*“ Pak se ale dostavilo logické přemýšlení a teologické úvahy: „*Jak by mohl být odsouzený a ukřižovaný Ježíš Mesiášem, Kristem!?*“

Většina židovského národa v tom čase očekávala Mesiáše a měla o něm různé představy. V tom ale byli všichni zajedno: Bude to někdo silný a mocný, který nepřátele vyvoleného judského národa porazí „na hlavu“ a vybuduje judské království, před kterým se budou ostatní národy třást. Kristus však umíral zbičovaný a pohaněný na kříži, do Jeruzaléma vjel na oslu, jeho přítomnost neustále vyvolávala mnohé dohady a spory - to nemůže být ten na kterého čekají. Jiní zas očekávali Mesiáše, který přesvědčí lid svou moudrostí, někoho, který bude vysvětlovat Písmo a svým výkladem a výmluvností přesvědčí židovské zákoníky i moudré vědce z Atén a Říma. Ale ani toto Ježíš nebyl.

Kdyby se tedy prosadil alespoň jako divotvorce! Kdyby se navždy vypořádal s hladem ve světě - co to je pět tisíc hladových, kterým dal najíst! Kdyby navždy zvítězil nad nebezpečnou leprou - to že uzdravil toho nebo tamtoho ještě nic neznamená! Kdyby zařídil, aby byla ze světa vymýcena chudoba - on namísto toho káže „**blahoslavení jsou chudí**“! Kdyby dělal toto, pak by ho určitě vzali vážně - tehdy i dnes.

Mnozí Židé se tenkrát od apoštolů odvrátili - a apoštolé se odvrátili od tohoto židovského společenství; bylo to pro ně těžké, vždyť i oni byli Židy. Jen jim ještě jednou pověděli: „**Vám mělo být slovo Boží zvěstováno nejprve... Protože je však odmítáte, obracíme se k pohanům.**“ „**Vám nejprve**“ - to neznamená, že by tu evangelium bylo jen nebo hlavně pro Židy. Pavel cituje slovo ze Starého Zákona: „**Ustanovil jsem tě, abys byl světlem pohanům a nesl spásu až na sám konec země**“ (Iz 49,6) - nejen světlem pro církev. Boží spása nemůže zůstat ukryta uprostřed nás - v synagogách nebo církvích, je tu pro všechny. Apoštol ukáže na

Abrahama jako na příklad všech zbožných Židů. Jemu přece Bůh řekl: „**Požehnám tě!**“ - ale také: „**Staň se požehnáním!**“. Tím se stává zcela jasným komu je Boží požehnání určeno: „**V tobě budou požehnány veškeré čeledi země**“ (Gn 12,2-3).

To, co má Pán Bůh pro každého člověka nesmí zůstat jen mezi námi, v církvi - tam, kde se modlíme, nasloucháme a zpíváme. Má to být předáváno dál, má to překračovat hranice společenství, dostávat se k těm, kteří jsou vně. Nejen má, ale **musí** se to dostávat dál jestli chce společenství Božího lidu ve svém čase obstát. Zvěst o Ježíši Kristu se nedá uložit někam do trezoru jako ukládáme peníze, abychom si je po čase vyzvedli. To, co nám bylo pro tento svět svěřeno, nemůže zůstat uschováno jen v našem srdci, kde se k tomu dostáváme jen v našich myšlenkách a úvahách. Láska se přece také nedá uschovat jen v srdci, bez toho, aniž bychom se o ni nepodělili s druhými. Ani radost se nedá po léta uschovat bez toho, aby nebyla předána dál. Jak bychom tedy mohli v sobě ukrýt a uschovat víru v Boha a jeho Syna Ježíše Krista jen pro sebe a úzký kruh svého společenství?

Mnozí posluchači v Antiochii tomu neporozuměli „**a začali Pavlovým slovům odporovat a rouhat se**“. Mysleli si, že středem jejich života víry je bohoslužba - s modlitbou, zpěvy, biblickým kázáním v úzkém společenstvím sester a bratří. Apoštol Pavel však tomuto společenství poví: „*Středem církve, společenství je její okraj!*“ Hlavní věcí v církvi není to, co děláme jen sami pro sebe a své společenství, hlavní věcí a starostí církve je a má být mnohem více to, co se děje na jejím okraji, tam, kde se dotýká lidí, kteří stojí vně. Židé v Antiochii tomu neporozuměli a „**vyhnali apoštoly ze svého kraje**“. Apoštolé se tedy v Božím Duchu vydali na jiné místo. Také my potřebujeme prosit, abychom zvěsti Písma dobře rozuměli a dobře v ní stáli. Touto radostnou zvěstí je Kristovo jásavé evangelium, že „**Bůh tak miloval svět**“ - nejen církev - a volá nás do služby právě jemu.

Amen.